

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers;
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDROUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Povojni in -- medvojni načrti

Ljudje, ki pri nas izdelujejo povojne načrte, dosedaj še niso mnogo napredovali, kajti pred vsem je treba vpotrebiti vse sile v načrte, da se doseže končna zmaga v sedanji svetovni vojni. Tako namreč pravijo ljudje, ki izdelujejo imenovane načrte.

Vsa zadeva pa izgleda nekako tako, da so vsi povojni načrti one iste, obžalovanja vredne kakovosti, radi katere je pri nas početkom vojne zakasnelo izdelovanje vojnih potrebščin, kajti vsakdo je gledal pred vsem na--dobičke. Lastniki tovarn in drugih naprav za proizvodnjo vojnih potrebščin enostavno niso hoteli pričeti z potrebnim izdelovanjem potrebščin, dokler niso dobili zagotovila, da bodo imeli velike dobičke tudi pri izdelovanju vojnih potrebščin. Ta zadeva je bila končno urejena v obojestransko zadovoljstvo. Toda sedaj je nastalo zopet vprašanje: "Kako nam bo mogoče zagotoviti si kar najboljše dobičke potom prenovitve tovarn za izdelovanje povojnih potrebščin?"

Naša največja zaveznica, Rusija, pa za sedaj še ni izdelala svojih povojnih načrtov, pač je pa izredno zaposlena z izdelovanjem svojih medvojnih načrtov. Morda v Rusiji niso vložili vse, kar imajo, v namene, da zmagajo v sedanji vojni, toda kljub temu, — v kolikor pride rusko vojevanje v poštev —, prav dobro napredujejo na vseh svojih velikanskih frontah.

Pri nas za sedaj še nimamo vprašanja o takozvani rekonstrukciji, temveč le o izpremenitvi podjetij, tako da bodo tovarne izdelovala povojne potrebščine potem, ko bo vojna končana. V Rusiji, kjer je mnogo rudnikov, tovarn in sličnih naprav bilo razdeljenih, in od kjer so naciji pokradli na tisoč strojev, morajo pred vsem izdelati načrte za rekonstrukcijo, oziroma gradnjo novih tovarn, itd., istodobno pa tudi načrte za preustroj sedanjih tovarn v tovarne za izdelovanje povojnih potrebščin.

Dne 21. avgusta, 1943, so bili Nemci še vedno v Bjelorusiji in tudi v Ukrajini. Toda baš imenovanega dne je imela sovjetska vlada že izdelane vse načrte glede prenovitve po Nemcih opustošenih velikanskih pokrajin, dasiravno so v onih pokrajinah še vedno Nemci gospodovali.

Ti načrti so bili po svojem obsegu uprav velikanski in za izvršitev teh načrtov — tako so zahtevali načrti — se bo potrebovalo neizmerne količine vsakovrstnega materiala in neštete tisoč delavcev. Na čelu teh načrtov so bila vse priznavljena dela za povrnitev 600,000 glav goveje živine, katero so Rusi pred prihodom nacijev poslali na iztok; in poleg tega so Rusi istodobno izdelali in izvršili tudi načrt za nabavo nadaljnih 1,000,000 glav goveje živine, da se tako v Bjelorusiji takoj potem, ko so bili Nemci pregnani iz dežele, obnovi živinoreja kar v največjem obsegu. V isti pokrajini je bilo tudi potrebno popraviti in deloma na novo zgraditi najmanj 300,000 stanovanjskih hiš, vse polno železniških kolodvorov in skladis in zgraditi domove za tisočere sirote, katere so ostale brez staršev, potem ko so nemški divjaki morali bežati iz Bjelorusije. Tudi načrti za gradnjo novih tovarn za izdelovanje stavnih materijala in potrebnih strojev in traktorjev, so bili že tedaj izdelani, in sedaj, ko so Nemci tako tečeno in žalostno bežali iz Bjelorusije, je mnogo bjeloruskih tovarn in ostalih delavnic že v popolnem poslovanju, kajti tokom štirih mesecev je bil ves zgoraj omenjeni načrt ne le izgostovljen temveč izgostovil se je več naprav, tovarn in stanovanjskih hiš, kakor je bilo določeno v prvotnem načrtu. Na Bjeloruske farme so dovedeli 1,732,000 glav goveje živine; zgradili in obnovili so 326,000 hiš in zgradili vse potrebno za udobno stanovanje 1,813,614 kmetov, delavcev in uradnikov poljedelskih zadruž, kateri vsi so preje morali živeti v deloma porušenih hišah ali pa v kleteh.

Koncem leta, bilo je vse delo rehabilitacije dokončano in takoj na to so z istim delom pričeli tudi v pokrajinah, katerih v prvotnem načrtu niso bile vpoštete.

Tekom onega leta morali so Nemci bežati iz Donbas, dnijoperske doline in Harkova. Do 20. avgusta 1944 so Rusi tamkaj, oziroma v pokrajini železne obrti, zgradili in pričeli obravljati 8 plavžev, 34 majhnih topilnic in sedemnajst velikih tovarn za izdelovanje jeklenih izdelkov in strojev, katere vse obravljajo od onega dne nadalje dan in noč in številno plavžev se neprestano množi. V Harkovu so tovarne za izdelovanje traktorjev, lokomotiv in električnih strojev do gotovljene in vse obravljajo v večji meri, kakor preje in tudi tovarne za izdelovanje mlatilnih strojev že izdeluje te stroje.

Vse to ogromno delo se je izvršilo in dogotovilo potom sistema vsestranske vzajemnosti in kooperacije ne pa potom sistema medsebojnega tekmovanja podjetništva za večje dobičke, kajti vsak državljan v Sovjetski Rusiji je osobno in direktno zainteresovan v vsakem pojedinem podjetju. Vprašanja glede dobičkov za vsakega posameznika, ali vprašanje

plačila za dogotovljeno delo, ne pride prav nič v poštev, kajti to prično polja zopet roditi in rudniki, tovarne ter nasadi prinašati izdelke in pridelke v izobilju, bo vsakdo dobil svoj natančen delež in prav nič dobičkov, za svoje delo. Čim preje se prične s produkcijo, tem preje bo vse prebivalstvo imelo dobičke od svojega dela. Vsa Sovjetska Rusija je pri tem delu pomagala. Iz pokrajin, kjer ni bilo vojne, so državljanji poslali v Bjelorusijo na tisoče komadov strojev in orodja ter traktorjev v opustošene pokrajine, v katerih je sedaj rehabilitacija dogotovljena. Pri tem je tudi osrednja vlada pomagala s tem, da je tja poslala obrtne izvedence, organizatorje, inženirje, poljedelske izvedence in zdravnike, kakor tudi izvedence za gradnjo velikih tovarn, kateri vso so po svojih močeh pomagali, da so vsi velikanski načrti tekom tako kratke dobe uspeli.

KAJ NAM JE POVEDAL FUEHRER?

Napisal za ONA Donald Bell

(Nadaljevanje in konec.)

Dobro bo, ako si ogledamo več o vojaški sili Nemčije, kajti je njegovo "jamstvo konične zmag"! To jamstvo je Hitlerju danes "neupogljiva volja in sveta odločnost, da se bomo borili kjer koli in v vseh očlinoščih" — to so besede, katerih "Mein Kampf" opisuje Hitler, kako so angleški topovi obstreljevali nemške pozicije: "Za proti polnoči se je onesvetilo precej našega moštva in mnogi se niso nikdar več zbulili. Proti jutri je tudi mene prijelo. Stresale so me bolečine, ki so postajale hujše vsake četrt ure. Ob sedmih zjutraj sem se podal nazaj, opotekal sem se in noge so se mi oplevale; oči so me skelele, ko sem odnašal v ozadje svoje zadnjne poročilo v tej vojni. Nekaj ur pozneje so me pekle oči, ko da so žareča olja — vse se je stemnilo okrog mene. Tako sem bil poslan v bolničko v Pasewalku v Pomeraniji."

Izkazalo se je pozneje, da je bil Hitler zares v omenjeni bolnički in da je bil začasno slep. Toda Hitler je razlagal svojo očesno bolezen čisto drugač kot zdravnik, ki so ga zdravili. Hitler trdi, da je bil na njegova bolezen obstreljevanja strupenimi plini, toda to ne more biti res, kajti niko niti bo dokazano, da so Angleži s plini obstreljevali dotedeni sektor fronte. Zdravnički bolnice v Pasewalku pa tride, da je bilo oslepljenje posledica histerije in popolne duševne prostracie.

Nekaj tednov pozneje je bil Hitler zopet na nogah in videse mu je vrnil. Priznal pa je — akoravno ne v svoji knjigi "Mein Kampf" — da je bil zlomljen. To priznanje je postal v najvišjem sodišču v Lipsku, leta 1924. Ko je Hitler ležal v bolnički, se pred razsušom, je slišal nemške mornarje, ki so se razgovarjali o tem, da se bodo uprli. Pred sodiščem je izjavil Hitler naslednje: "Nisem jih naznalen, ker mi je bilo jasno, da je bil končni polom bližu." Ko je pozneje zares prislo do tega poloma, se je Hitler opomogel in hotel več priznati, da je bila borba izgubljena. On sam obenovo se ni predal, temveč se je odločil, kot pravi v "Mein Kampf", da se bo posvetil politiki.

Kot sem pokazal v svojem zadnjem članku, je Hitler leta 1944 poleti zopet doživel zivčni zlom, a si je zopet opomogel in je zdaj pripravljen, da se posveti politiki v povojsnem svetu. Hitler ne more in ne bo nikdar veroval, da bo poraz v vojni zapečatil enkrat za vselej usodo Nemčije. Posvetil se bo torej s svojimi bogatimi izkušnjami isti nalogi, katero je prevzel po prvi svetovni vojni. To je vtiš, ki se mi je rodil pri čitanju njegovega govora od 30. januarja 1945.

Nikjer v tem govoru Hitler ne govoril o vojaški zmagi temveč le še o končni zmagi. Nikjer ne pravi, da bo Berlin rešen, ali da bodo nemške armade ustavile zavezničke na vzhodu ali na zahodu. Nobene besede o rezervah ali novem de. Zategadelj je prepričan, da tajnem oružju. Ko ne govoril mu bodo anglo-saško velesile

RAZGLEDNİK

NOVE IZNADBE

Zarkometi, oziroma stroji, "General Container Corp. of N. Y." in "Package Machinery Co.", katera slednja ima svoj glavni urad in tovarno v Springfield, Mass. Socony-Vacuum Co. je dosedaj že prodala 4,000,000 kvartov olja v omenjenih papirnih posodah, katerih se olje ne prime.

V laboratorijskih U. S. Rubber Co., so izumili mehko hidraulično cev, skozi katero voda brizga s tako silo, da ta voda hipom onstrani dokaj debelo lubje od posekanih dreves. Dvajset četrtjev dolgi hlad, je tem potom olupljen tekom tridesetih sekund. Družbe, ki vnučujejo naše gozde, izjavljajo, da bodo vsled te iznajdbe v nadalje potrebovale 20 odstotkov delavcev manj, kakor preje.

Po sedanjih vojnih podatkih določili tudi glasbo — kar na jarde. Glasba bodo pribajala do nas kar po osem ur, ne da bi nam bilo treba ostaviti na slanjanje. V Du Pontovih laboratorijskih so namreč izumili novovrstno rekordnico glasov in godbe, ki bodo vodila na celofanskih trakih. Ti trakovi bodo široki le en palec, toda dolgi bodo kar 360 četrtjev. Nad temi trakovi bodo mača iz safirja izdelana iglica, katera traja večno, in katera tudi celofanskim trakom ne bodo napravila niti najmanjše škode in je tudi ne bodo mogoče slišati.

Fond korporacije, ki je vizezi z Jefferson-Travis Radio Manfg. Corp., izdeluje sedaj takozvane celofanske rekorderje, kateri je lahko pritrdiriti na vsaki mikrofon v radiu, ali pa tudi k telefonu. Mali tozadni rekorder je že izdelan in po vojni jih bodo lahko kupiti po \$100 komad. Tovrstne rekorderje bodo potrebovali v trgovinskih pisarnah v svetu reševanja telefonskih razgovorov, katere potem lahko vsaka tipkarica lahko napiše. Reševanje poljubnih koncerrov na radio, ki bodo trajalo eno uro, ne bodo stalo več, kar koper 50 centov.

Po vojni bodo tudi razpoložljivi in prodajali olje za avtomobile v posodah, ki bodo izdelane — iz papirja. V to svetu so izumili stroj, ki napolni z oljem tekom vsake minute po sedemdeset papirnih posod, katerih vsaka drži kvart olja in je izdelan in počasi do končne mirovine konference — bodo russki nazorji glede bodočnosti Iztočne Pruske in pokrajine Słonze, odvisni pred vsem od sedanjih vojaških dogodkov na iztoku in bodo potrjeni.

"The Christian Science Monitor" v Bostonu, Mass., pravi da "politični prah, ki je načelni orzacej vsled hitrega napredovanja aruskih, v škorje obutih vojakov, — prihaja v oblakih krog vsega sveta . . .

vsi predstavniki pôlske vlády v ruských zemjach milijoni okostí nemških vojakov — vse do Stalingrada in Kavkazu. Ti vojaci se ne bodo več bojevali, kradli, morili, — tudi Iztočna Pruska je prišla nazaj; med svoje ljudi, ki so živeli tamkaj pred prihodom nemških druhov . . .

"The Christian Science Monitor" v Bostonu, Mass., pravi da "politični prah, ki je načelni orzacej vsled hitrega napredovanja aruskih, v škorje obutih vojakov, — prihaja v oblakih krog vsega sveta . . .

vsi predstavniki pôlske vlády v ruských zemjach milijoni okostí nemških vojakov — vse do Stalingrada in Kavkazu. Ti vojaci se ne bodo več bojevali, kradli, morili, — tudi Iztočna Pruska je prišla nazaj; med svoje ljudi, ki so živeli tamkaj pred prihodom nemških druhov . . .

VABILO NA VESELICO

Oltarno Društvo Cerkve Sv. Cirila

vabi vse farane na

PREDPUSTNO VESELICO

katera se bo vršila

DNE 11. FEBRUARJA, 1945

ob 5. uri popoldne

v cerkveni dvorani na Osmi.

ZA VEČERJO BODO SERVIRANE KRIVAVICE S KISLIM ZELJEM

ZA ŽEJNA GRLA BO SERVIRAN DOMAČ PRIDELEK OD ZIDA

Godba: Harmonika. Vstopnina: Prostovoljni dar.

Odbor.

Prostovoljni dar.

Dopravljeni vse podjetja in organizacije na pridobitev
Dopravljeni na delavnico Slovenske naj bodo v
zadnjem uradu načrtovanju v sredo učenja.

Dopravljeni so zapis vedno dobrodošli, ker namenjajo
vse načrte čitalcev in so z njimi nad roki tako
rekoč med seboj pogovarjajo.

Vesti iz slovenskih naselbin

VELIKO ZBOROVANJE V NEW YORKU

Sinoč se je vršilo veliko zborovanje v pomoč Jugoslaviji v newyorskem velikem hotelu Biltmore, na katerem je nastopilo veliko govornikov med temi so bili: Mr. La Guardia, župan mesta New Yorka, Mr. Zlatko Baloković, jugoslovanski konzul Oscar Gavrilović, radio komentator Gailmore, vojak Sargent, ki je bil še pred kratkim v Jugoslaviji, dva senatorja, eden iz države Washington in eden iz države Montana, naš pisatelj L. Adamič, pa je imel naslednji radio govor našim sobratom v Jugoslaviji:

Dragi bratje Jugoslavani!

O priliki nase današnje slavnosti — najlepše in največje, kar smo jih dozdaj imeli Amerikanci jugoslovenskega poteka v prid svoji stari domovini — vas pozdravljam vse, ki se borite in trpite za našo skupno zaveznško stvar.

Nadejam se, da bo postala prireditev še ena dodatna vez med Ameriko in Jugoslavijo, med našo novo domovino in vašim hrabrim narodom, ki je pokazal toliko veličine v tej preizkušnji, ki bi vas bila zlomila, če bi bili, kot pravi Ivan Cankar, narod slabote; toda mesto tega je postala Jugoslavija legendna junastva in mi, ki smo se vedno spominjali z ljubezni svoje stare domovine, zdaj mislimo nanjo čedalje bolj z občudovanjem in ponosom.

Pozdravljeni!

Mr. Adamič je tudi prečital pismo maršala Tita, ki navaja naslednje podatke o Jugoslaviji:

V mnogih krajih v Jugoslaviji se vedno ljudje umirajo od gladi;

4800 mest, itrgov in vase je bilo popolnoma uničenih; v Jugoslaviji je pomanjkanje 60 odstotkov v živilih in 80 odstotkov v oblačilih; na red je večinoma bos in brez oblike;

Prometne črte so bile popoloma razbiti.

Na tem zborovanju se je našlo že \$500,000 za pomoč našim rebežem v domovini.

HELP WANTED ::

ŽENSKO DELO

Help Wanted (Female)

ŽENSKO DELO

Help Wanted (Female)

:: HELP WANTED

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area may be employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

BINDERY GIRLS
TABLE WORKERS, COLLATORS,
WIRE STITCHERS
EXPERIENCED — WELL PAID
INEXPERIENCED — PAID WHILE
LEARNING. — A worth-while, well
paid trade. Steady work, pleasant.
Apply: GLOBE BINDING
411 PEARL ST. N. Y. C. (28-34)

GIRLS—YOUNG WOMEN
\$22.00 PER WEEK TO START
Piece work after two weeks
EASY WORK — NO EXPERIENCE
PLEASANT SURROUNDINGS
AMERICAN PEARL & BEAD CO.
19-01 STEINWAY ST. ASTORIA, L.I. (25-31)

CROCHET BEADERS
IZVEŽBANE
DELO V TOVARNI NA
TEDENSKI PODLAGI
SIRECI EMBROIDERY
307 W. 38th ST. N. Y. C. (Tenth Floor) (23-29)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

(23-31)

FLOOR GIRLS
TRIMMERS — HANDSEWERS
25 URNI TESEN — VIŠEK PLAČE
DOSTIH NADURNEGA DELA
JERRY BLOUSE
29 W. 38th ST. N. Y. C. (23-29)

Šivalke
Izvežbane ali Učenke
Izvrstne delavske razmere
Visoka plača
Stalno delo
REBEC UNDIE CO.
83 VARET ST. BROOKLYN
(Pripravljeno do BMT B'dway B'klyn Line Flushing Ave. Station ali Broadway Trolleys.) (25-29)

HIGH SCHOOL and COLLEGE GRADUATES TO TRAIN AS TELLERS OR CLERKS in SUBSTANTIAL FIRMS EXCELLENT OPPORTUNITY FOR ADVANCEMENT Part or Full Time. Your Fee Paid. Apply: WILMAN AGENCY 11 JOHN ST. N. Y. C. (24-30)

Šivalke
IZVEŽBANE
NA ŽENSKA KRILA
Najvišje plače. — Izvrstne delavske razmere. — Svetlobna tovarna. LIZA SPORTSWEAR B'klyn 1431 Rockaway Parkway (22-28)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

(23-31)

CAFETERIA WORKERS
SLUŽKINJE in ŽENSKE za ČISTITI
TUDI POLNI ali DELNI ČAS
Dobre delavske razmere. Stalno. Vprašajte: MR. VAN DUYNE
500 RIVERSIDE DRIVE, N. Y. C.
Poklicite: Monument 2-8500 (25-31)

ALL AROUND EXPERIENCED GIRLS FOR BINDERY COLLATORS TABLE WORK: GOOD PAY PLEASANT WORKING CONDITIONS STEADY DAILY BINDERY, 227 E. 45th ST. N. Y. C. (24-30)

Šivalke
PACKERS ON SLIPPERS MACHINE OPERATORS AND TABLE G I R L S
STEADY — GOOD PAY HOLIDAY CASUALS 644 BROADWAY N. Y. C. (24-30)

GIRLS
PAINT DOLL EYES GOOD SALARY STEADY JOB BLOCK DOLL COMPANY 217 GRAND ST. N. Y. C.

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

(23-31)

Šivalke
IZVEŽBANE NA ŽENSKE KRILA
Najvišje plače. — Izvrstne delavske razmere. — Svetlobna tovarna. LIZA SPORTSWEAR B'klyn 1431 Rockaway Parkway (22-28)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

(23-31)

Šivalke
IZVEŽBANE NA ŽENSKE KRILA
Najvišje plače. — Izvrstne delavske razmere. — Svetlobna tovarna. LIZA SPORTSWEAR B'klyn 1431 Rockaway Parkway (22-28)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

(23-31)

Šivalke
IZVEŽBANE NA ŽENSKE KRILA
Najvišje plače. — Izvrstne delavske razmere. — Svetlobna tovarna. LIZA SPORTSWEAR B'klyn 1431 Rockaway Parkway (22-28)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

(23-31)

Šivalke
IZVEŽBANE NA ŽENSKE KRILA
Najvišje plače. — Izvrstne delavske razmere. — Svetlobna tovarna. LIZA SPORTSWEAR B'klyn 1431 Rockaway Parkway (22-28)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

(23-31)

Šivalke
IZVEŽBANE NA ŽENSKE KRILA
Najvišje plače. — Izvrstne delavske razmere. — Svetlobna tovarna. LIZA SPORTSWEAR B'klyn 1431 Rockaway Parkway (22-28)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

(23-31)

Šivalke
IZVEŽBANE NA ŽENSKE KRILA
Najvišje plače. — Izvrstne delavske razmere. — Svetlobna tovarna. LIZA SPORTSWEAR B'klyn 1431 Rockaway Parkway (22-28)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123 WEST 28th ST. N. Y. C. (24-30)

TYPIST - CLERK
\$100 PER MONTH
\$110 — automatic increase
in three months.
STEADY WORK
EXCELLENT OPPORTUNITY
POST WAR FUTURE
CONGENIAL SURROUNDINGS
MUZAK CORP.
256 W. 34th ST. N. Y. C. (23-31)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
PLEASANT SURROUNDINGS
TIME 1/2 FOR OVERTIME
GURU PRODUCTS
123

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(66)

Sest let je bilo že poteklo. France pa je bil še vedno na svojem mestu. Včasih, zlasti o praznikih, kakor o Božiču in Veliki noči, se je dogodilo, da se je spomnil svojega rojstnega kraja, spomnil svoje domače hiše. Ob takih prilikah si je zaželeti, da bi imel koga doma, ki bi mu mogel pisati, mogel pogovoriti se malo z njim. Toda nikogar ni imel. Z bratom si, odkar je hodil v mesto v solo, nista bila dobra. In očetu! Sreč ga je opominjalo, da naj se oglaši, da naj piše, ali tedaj mu je zazvenelo vselej nasproti:

"Glej, da mi nikdar več ne prideš pred oči!" In opustil je to misel, potem pa pozabil na vse skupaj.

Sest let je bilo poteklo, ko je njegov gospodar umrl. Ivo pa se je še zdaj prav izkazal prijatelja, ko je bil nastopil očetovo dedično ter prevzel trgovino po njem. Stopil je pred Franceta in mu rekel:

"Ves čas, kar si pri nas, sem opazoval tvoje vestno delovanje. Moj oče je bil sicer dober mož, ali ni imel tistega preudarka, da bi bil vedel primerno ceniti tvoje delo. Jaz pa nisem hotel siliti vanj, da bi ne bil spravil kakakega ne-soglasja med vaju. Zdaj pa je prišel čas, da se ti izkažem hvaličnega za tvoj trud, kajti naposled si se trudil tudi zame. Jaz nimam tistih zmožnosti kot ti, pa tudi ne potrebnega veselja za trgovino. Bodil od danes dalje moj trgovinski so-drug! Jaz dam denar, ti boš trgovino vodil, dobiček pa si bova delila."

Odslej si je France še bolj prizadeval pri trgovini in še bolj se je trudil. Ni mu bilo toliko zase, kot za svojega prijatelja. Dostil je bilo, kar mu je bil odstopil in v dolžnost si je štel, da ga za to s svojo pridnostjo odškoduje. In tako je imel zdaj še manj časa, misliti na dom. Šele po letih, ko je začelo njegovo premoženje naraščati in se je moral često vprašati, čemu mu bode imetje, mu je prišla na misel zopet očetova hisa. In tedaj je bilo tudi že njegovo sreč mehkejše. Sedaj mu je večkrat zahrepeleno po ljubci domači vasi, po vsem, kar mu je bilo v mladih letih ljubo in drago. Ali zdaj so bile druge ovire. Kot voditelj takoj velike trgovine, ni mogel za dalje časa vstran. Bil je priklenjen na svoj poklic, kajti Ivo, ki je bil že itak premožen dovolj, se je posebno čim dalje manj brigal za trgovino. Pa nekoliko trme je bilo tudi še vedno pri tem, da je oddalaš, da se je obotavljaj, ustreči željam svojega sreca. "Pojdem domov," je rekel včasih sam pri sebi, "ali ne prej, da bom mogel pošteno nastopiti, da bom mogel pokazati očetu in vsemu svetu, da sem bil nekaj vreden v svojem življenju!"

In nekim veseljem je odslej množil svoje premoženje. Večkrat je sanjaril o tem, kako se naseli doma, kako si sezida lepo domovanje in v kako zadoščenje mu bo, ko oče izprevidi, da mu je delal krivico. Popolnoma odpustiti mu še vedno ni mogel. A naposled je premagala ona ljubezen, ki je večpljena v sreči vsakemu otroku do staršev, naposled je premagalo ono hrepnenje do domačega podnebjja, ki ostanje vsakemu človeku do smrtne ure. Ustavljal se ni mogel več. Odpravil se je in nastopil pot proti domu.

Z utripajočem srečem se je bližal svoji domači vasi, hoteč teči iskreno objeti svojega starega očeta, hoteč podati desnice svojemu bratu, obema ponuditi pa svojo pomoč. A prišel je — prepozno!

In ko ni dobil več svojega očeta, ko je čul vse tisto žalostno o svojem bratu, ko je na mestu svoje rojstne hiše vzril samo razvalino in pogorišče, je pobegnil zopet s trdnim skelepom, da se ne vrne nikdar več tja, kjer ga je čakalo toliko bričnih iznenandenj . . .

Edina njegova tolažba je bila zdaj herčka njegovega brata. Vso svojo ljubezen je obračal zdaj na Anico. Po nji je dobilo njegovo življenje šele pravo vrednost. Da bi se bil ženil, mu ni bilo priso nikoli na misel. Njegovo sreč je bilo preenočno za take stvari. A čemu bi se bil trudil, aki ni imel nikogar, ki mu bi bil mogel nakloniti svoje premoženje, če ni imel žene, ne otroka, ne brata, ne očeta? Kakor rešilni angel se mu je zato videla Anica. Njegovo življenje bi bilo pusto in prazno, če bi nje ne bilo, teko pa je zopet rad delal, rad skrbel in se trudil. Hotel je deklito vzgojiti in izšolati, potem, ko bi odrasla, pa pošteno omogočiti. Vse svoje premoženje je nameraval nakloniti njej, potem pa na staru leta preživeti še par mirnih, srečnih let ob njeni strani. Še nikdar ni ljubil oče bolj svojega otroka, kot je ljubil on hčer svojega brata. In izkazaval ji je svojo ljubezen tem raje, ker mu je bil Koren povedal, koliko je deklita po nedolžnem trpelna vsled krutosti svoje mačeha. Oškodovati jo je hotel za vso ono gremkobo, ki jo je bila užila že tako zgodaj; pregnati ji je hotel temeljito spomin na trpkost, katere so bila tako polna njena otroška leta. Zato jo je obsipal z vsem, o čemur je slutil, da jo more razveseliti.

(Dalje prihodnjih.)

NOČEM PLAČATI VEČ KOT
NAVIŠJE URADNE CENE!
NE SPREJMEM RACIONIRANIH
ŽIVL AKO NE ODDAM ZNAMK!

POVEST

Starca

Spisal LEV TOLSTOJ

(Nadaljevanje)

Starca sta prenočila nekoč v večjem kraju, kupila kakih petnajst funkov kruha in odričila pred jutranjo zoro, da ne bi hodila toliko po vročini. Okoli deset verst sta premerila, ko sta dospela k recici; sedla sta tje, zajela vode v lonček, nadrobila noter kruha, jedla in premenila cunje na nogah. Jelisej je privilekel ven svojo tobakiro, nad čemer je Jefim Tarasič zmajeval glavo.

"Zakaj ne zagnati proč take nesnage?"

Jelisej je zabranil roko.

"Greh me je premagal," je rekel. "Kaj se hoče . . ."

Ko sta se odpočila, sta potovala naprej. Ko sta bila prehodila še kakih deset verst, sta prišla skoz veliko vas. Pripekalo je. Jelisej se je čutil čisto uprehanega, hotel je počivati in piti, a Tarasič je stopal naprej. Tarasič je bil trdnejši v hoji in Jelisej se je srečava vlekel za njim:

"Rad bi bil pil," je stokal.

"Pa pij. Jaz ne maram."

Jelisej se je ustavil.

"Ne čakaj name. Grem sam po tuškaj v hišo. Brž te dojdem."

"Dobro."

In Jefim Tarasič je šel sam po poti. Jelisej je stopical proti koči.

Koča je bila majhna, spodaj črno prebarvana, zgoraj bela, a glina se je bila že vsa odluščila. Vhod je bil z dvorišča. Jelisej je stopil na dvorišče; videl je ležati tam golobradega, suhega človeka, srajevo vta-knjeno za hlače, kakor je pri Maloruhin navada. Legel je bil pač v hlad, a solnce je sijalo naravnost nanj, in on je ležal in ni spal. Jelisej ga je poklical in ga poprosil vode, a človek mu ni odgovoril. Ta je bil bolan ali pa neprijazen, si je mislil Jelisej in šel k vratom. V koči je slišal jokati dva otroka. Potkal je.

"Gospodarji!"

Nič odgovora. Potkal je v drugo.

"Kristjani!"

Nihče se ni ganil.

"Hlapci božji!"

Nobenega odgovora. Jelisej je hotel oditi, a je slišal ječati nekoga za vratmi. Ali se je zgodila nesreča z ljudmi? Treba pogledati. In Jelisej je šel v kočo.

• • •

Ni bila zakljenjena. Jelisej je šel skoz vežo in stopil v izbo. Na levo je bila peč; na desno, v sprednjem kotu, je stala omara s svetimi podoba-mi in miza, za mizo je stala klop. Na klopi, samo srajevo na votu, je sedela starca, glava je sponjena na mizi. Poleg sebe je imela suhega fantiča; izgledal je kakor vosek, trebuh je imel napisnjen — cukal je starca za rokav, pokal je in prsi. Težak vzdih je plaval po izbi. Jelisej je videl: zgoraj na zapečku je ležala ženska.

Ko je zagledala tujega moža, je starca dvignila glavo.

"Kaj bi rad?" je vprašala po rusinsku. "Kaj bi rad?" Nismo nicensar, človek." Jelisej je razumel, kaj je rekel, in je stopil bliže.

"Prisel sem, da bi pil, dekla božja," je rekel.

"Nikogar ni, da bi šel po vodo. Pri nas tudi nič ni vze-ti . . . Pojdji sam."

"Ali ni nobenega zdravega pri vao, da bi pospravil za že-no?"

"Nobenega. Mož umira na dvorišču in mi tuškaj."

Deček je bil utihnil, ko je videl tujca. Ko pa je starca za-

čela govoriti, jo je prijel zopet za rokav in je prosil:

"Kruga, baščica! daj kruha!"

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraševati starca, ko se je kmet porinil v bajto; tipal se na steni naprej, se hotel usesti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je ječjal . . . besedo je spravil ven, zahropel, potem še eno. Je napadla . . . in lačni smo. Ta . . . umira gladu . . ."

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrgel malbo na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomilil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročice — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šinil v kos. S peči je zlezlo dekletere in strmelo v kruh. Tudi mali je daj Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal starci; tudi starca je v zela kruh in je zvečila.

"Treba bi bilo iti po vodo," je rekla. "Usta so se jima čisto posušila. Hotela sem včeraj ali danes, ne vem več — zajeti vode; gor sem jo potegnila; a nisem je mogla nesti — izlila se je — in pala sem. Komaj sem prileza do nov. Tudi vedro je ostalo tam — če ga ni vzel kdo."

Jelisej je povprašal po vodnjaku. Starca mu je povedala. Šel je ven, našel vedro, prinesel vodo in dal ljudem voda. Otreba sta jella za kruh, pila vodo, tudi starca je jedla, ali mož ni hotel jesti.

"Ne morem, upira se mi," je dejal.

Ženska na zapečku se je še vedno premetavala. Jelisej je šel v vas, kupil kaše, soli, moko, olja, poiskal sekiro, nace-pil drvi in zankuril v peči. Skuhal je juhe in kaše in dal ljudem jesti.

Kmet je zajel parkrat, starca je jedla. Deklica in deček sta polizala vso skledo in nato sta sladko zaspala.

Kmet in starca sta pripravovala, kako se je dogodilo vse z njimi.

"Živelci smo tudi do tja pičlo," sta pravila. "In zdaj nič obrodiilo. Od jeseni sem smo jeli použivati, kar smo imeli. Ko smo vse pojedli, smo povpraševali pri sosedih. Izprva so dajali, potem nič več. Marsikateri bi pač radi dali, a sami nimajo ničesar. In potem je bilo sram prisotiti; vsem smo bili dolžni: denarja in moke in kruha."

Kmet je imela suhega fantiča; izgledal je kakor vosek, trebuh je imel napisnjen — cukal je starca za rokav, pokal je in prsi. Težak vzdih je plaval po izbi. Jelisej je videl: zgoraj na zapečku je ležala ženska.

• • •

Pravoslavna katedrala v Winnipegu

Winnipeg, Man. — Ukrainska grško-pravoslavna cerkev namerava v kratkem zgraditi prvo ukrajinsko katedralo v Kanadi, oziroma v North Winnipegu, Man., ki bude stala \$150,000. To bude prva pravoslavna ukrajinska katedrala v dominiju.

GROSCY CLERK
IZVJEŽBAN, DOBRA PLAČA;
STALNO, PO-VOJNO

Vprašajte: 932 — 1st AVE.,
New York City

Pokličite po 10. uri dopoldne.

(24—30)

STRONG BOY & GIRL
WANTED
TO LEARN BINDERY TRADE

Steady work, pleasant working conditions. Paid while learning. — Apply:
FRANKLIN BOOKBINDING CO.
20 W. 22nd ST. N. Y. C.

(Subways: BMT, 7th Ave., Lex.)

(28—34)

BOOK-BINDERY WORKERS
MEN AND WOMEN
HAND-SEWERS, or PREPARERS
FOR SEWING ON BOOKS

Steady Employment, well paid, pleasant working conditions. — Apply:
KNOLL BOOK BINDERY

148 E. 57th ST. N. Y. C.
(near all subways.)

(28—34)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANESI

HELP WANTED ::

DELAVCE IŠČEJO ::

:: HELP WANTED

MEN and BOYS
LAHKO STROJNO DELO

v splošnem izvajbani
TUDI

LATHE HANDS
izvajbani

DEFENSE DELO

AMERICAN
MACHINE PRODUCTS

172 Centre St. N. Y. C.

(27—29)

MIZARI I
IZVJEŽBANI NA OPREMI
MESNICE

UNIJSKA PLAČA
STALNO DELO

Vprašajte: P. WASSERSTEIN
551 — 1st AVE. (Store) N. Y. C.

(28—34)

EXPERIENCED ALL AROUND
FLOOR MAN

IN A BINDERY

Experienced on a cutting machine,

perforator, punching machine & table

work. Steady work, fine salary. Apply:

JO